

INNSPILL TIL HØRINGSUTTAELSE OM NASJONAL TRANSPORTPLAN, - ØKT RAMME MÅ LEGGES TIL GRUNN FOR UTBYGGING AV GANG- OG SYKKELVEIER

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF) er kjent med at Rogaland fylkeskommune skal behandle høringsuttalelse til Nasjonal transportplan (NTP) 2014 – 2023 på førstkommende møte i fylkesutvalget og på fylkestinget om kort tid. FNF Rogaland vil minne om at tilrettelegging for gåing og sykling er en viktig del av NTP og ber fylkeskommunen ivareta dette tilstrekkelig i høringsuttalelsen.

Gåing og sykling er miljøvennlig og helsefremmende transport som må fremmes aktivt i en moderne samferdselspolitikk. Redusert bilbruk er nødvendig for å nå nasjonale mål om reduserte klimagassutslipp og for å minske lokal luftforurensing i byene. Det kreves sterke virkemidler for å nå klimamål i transportsektoren. Med ambisiøs satsing på gang- og sykkeltransport får vi dobbel gevinst. Inaktivitet er en av vårt samfunns viktigste årsaker til livsstilsykdommer med redusert trivsel og helse for den enkelte og enorme kostnader for samfunnet. Helsedirektoratet la i mars fram tall som viste at dersom to millioner nordmenn går ett kvarter mer hver dag i litt raskt tempo, vil det gi samfunnet en gevinst på 50 milliarder kroner i året (Helsedirektør Bjørn Inge Larsen til NRK 22. mars 2012). I tråd med intensjonene i forvaltningsreformen bør transportsektoren bl.a. gjennom NTP være en pådriver for økt gåing og sykling generelt, ikke bare som en storbysatsing.

Det er tilrettelagt 2.300 km for gåing og sykling langs riksvegnettet, og er i følge NTP behov for ytterligere 1.700. Innen planteknisk ramme foreslås 300 km med nye gang- og sykkelveier i planperioden. Det innebærer at det vil ta 60 år før behovet for gang- og sykkelveier langs riksvegnettet er dekket. Dette er uakseptabelt. **FNF Rogaland mener at økt ramme med minst 45 %, (580 km tilrettelagt), må legges til grunn for utbygging av gang- og sykkelveier.** I tillegg trenger kommuner minst like mye.

I den nasjonale strategien legges det opp til at veksten i persontransporten i de største byområdene må tas gjennom kollektivtrafikk, gåing og sykling. Det prioriteres derfor tiltak for å legge til rette for gåing og sykling her. Vi ser at fylkeskommunen støtter dette forslaget men vi ønsker å påpeke at det erfaringsmessig er stort språk mellom intensjoner og handling. Som eksempel kan vi nevne Stavanger kommunes sykkelstrategi med mange gode elementer men med en økonomisk realitet som senker ambisjonene til et middelmådig nivå. Over de neste fire årene monner deres 23 mill. lite og blir kun flikking på et allerede mangelfullt utbygd sykkelvegnett.

***FNF-Rogaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner.** De frivillige organisasjonene representerer over **23 000 medlemskap og ca. 330 årsverk i frivillig arbeid.** 13 organisasjoner er med i Rogaland: Norges Jeger og Fiskerforbund – Rogaland, Haugesund Turistforening, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Syklistenes landsforening Sør-Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Sørmarkas venner, Rogaland Orienteringskrets, og friluftsrådene; Ryfylke, Dalane, Jæren, og Vest.*

FNF Rogaland har merket seg positive intensjoner og forslag om en rekke tiltak og forslag for å styrke gåing og sykling i utkastet til NTP. Vi ber fylkeskommunen forsterke og konkretisere noen av poengene og det som er viktig for vår region:

- Det heter i NTP at det er viktig at kommuner og fylkeskommuner vedtar mål om og legger til rette for mer gåing og sykling. Arbeidet med utbygging av turveger for friluftsliv må ses i sammenheng med anlegging av gang- og sykkelveier for transport. FNF organisasjoner i Rogaland har lenge arbeidet med kommuner og fylkeskommunen og vil gjerne fortsette samarbeidet mot nye mål i NTP.
- Et "bredt samarbeid mellom staten, fylkeskommunene, kommunene, skoleverket, næringslivet, reiselivet, idretten og andre for å bygge en kultur der gåing og sykling blir et naturlig transportvalg for flere enn det er i dag": Etter vårt syn burde friluftslivet vært nevnt eksplisitt som viktig aktør i et slikt bredt samarbeid.
- Transporttiltak for å styrke reiseliv bl.a. gjennom nasjonale turistveier: FNF Rogaland viser bl.a. til et aktivt samarbeid med friluftsrådene som bidrar til å gjøre natur- og friluftspengetur god tilgjengelig for både tilreisende og fastboende.
- Universell utforming får sterk prioritering i planforslaget, noe alle skal kunne dra fordel av. Syklister diskrimineres nå til fordel for barnevogner o.a. på busser. Uten et pålitelig tilbud er broer og undersjøiske tunnelstrekninger der gåing og sykling er forbudt spesielt problematiske. FNF Rogaland ber om at dette påpekes i høringsuttalelsen og at behov som er spesielt viktig langs kysten ikke blir nedprioritert.
- For å realisere mål om økt sykkelturisme og tilgjengelighet må også ferjer tilrettelegges spesifikt for sykler inkl. plass for større grupper.
- Det foreslås en ny tilskuddsordning for tilrettelegging av hovednett for sykling langs kommunal og fylkeskommunal veg for byer og tettsteder som ikke kommer inn under forslaget om bypakker. FNF Rogaland mener at et slikt forpliktende samarbeid om sykkelbysatsing er aktuelt for flere kommuner i Rogaland.
- Utvidet tilskuddsordning for tilgjengelighet for alle kombinert med tiltak for gående og syklende: Vi er enig i at arbeidet for universell utforming og god tilgjengelighet er viktig og må støttes med særskilte tilskuddsmidler.
- Vi kan ikke se at belønningsordninger for gåing og sykling til og fra arbeid er tatt med. FNF Rogaland anbefaler at dette også inkluderes blant tiltakene.
- I planforslaget påpekes det utfordringer med klima og sykling og gåing om vinteren. FNF Rogaland tror at vinterføret er et av de største hindre til at ikke flere lar bilen stå. Noe bør gjøres med fortau og sidegater og i denne sammenheng kan forslaget om at fortau blir et kommunalt ansvar være en god ide.

- Knutepunkt og reisekjede er konsepter som går igjen mens fleksibilitet og kombinasjonsløsninger som vil gi god reisekjedeeffekt vies lite oppmerksomhet. Det må f. eks. bli mulig å ta med sykler på tog og buss, ikke bare parkere dem. Tilgang til el-sykler blir også viktig, spesielt i et fylke som Rogaland.

FNF Rogaland vil gjerne rette særlig oppmerksomhet mot trygge skoleveier slik at barn og unge kan gå og sykle til skolen. Vi støtter helhjertet opp om målet om at minst 80 % av barn og unge skal gå eller sykle til skolen. Det bør løftes opp som et sentralt mål i NTP, og fordrer nært samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og stat for realisering.

Fra vårt ståsted har vi også merket oss at "Statens vegvesen skal være en pådriver for å realisere de nasjonale sykkelrutene, og å bidra til å utvikle tilbudet til fritidssykling i nært samarbeid med fylkeskommuner, kommuner, reiselivsnæringen, friluftsansjoner og andre." FNF Rogaland er gjerne med som aktiv samarbeidspart for å realisere dette i vårt fylke.

FNF Rogaland vil understreke at arbeidet med å legge til rette for gåing og sykling må ses i sammenheng med å legge til rette for gåing og sykling på fritiden som del av friluftslivet. Det er mange tilknytningspunkter og mulige synergieffekter. Miljøverndepartementet arbeider med nasjonal handlingsplan for friluftsområder der det bl.a. skal registreres eksisterende, og pekes på behov for nye viktige ferdselsårer, som kyststier og pilegrimsleder. Direktoratet for naturforvaltning har en særskilt nærmiljøsatsing der flere av pilotprosjektene fokuserer på lett tilgang til turveier i og fra bo-områder til friluftsområder. For gjennomføring av nasjonal gåstrategi og nasjonal sykkelstrategi - særlig i forhold til det holdningsskapende arbeidet, er et bredt samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer nødvendig.

Med vennlig hilsen
Forum for natur og friluftsliv i Rogaland

Stavanger, 16. april, 2012

For arbeidsutvalget i FNF Rogaland

Emily Halvorsen, koordinator (sign.)